

- Izjava za javnost -

Pregled predsjedanja RH Vijećem EU iz perspektive civilnog društva

Zagreb, 30. lipnja 2020.

Forum 2020*, neformalna platforma više od 30 organizacija civilnog društva okupljena povodom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije, kojom koordinira [CROSOL - Platforma za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske](#) u okviru projekta "[Towards open, fair and sustainable Europe in the world – Presidency Project 2019-2021](#)" financiranog od strane Europske komisije, na početku hrvatskog predsjedanja objavila je svoje [prioritete](#) koje smatra ključnima za budućnost kako Hrvatske, tako i Europske unije.

Prioriteti su usvojeni nakon procesa konzultacija s građanima na javnim tribinama i putem online savjetovanja, a neposredno prije početka predsjedanja objavili smo i [istraživanje javnog mnijenja](#) u suradnji s agencijom Ipsos Puls čija je svrha bila ispitati stavove i informiranost građana o temama vezanim uz predsjedanje Hrvatske Europskom unijom, prioritetima Vlade RH i organizacija civilnog društva za predsjedanje te o funkcioniranju Europske unije i ulozi Hrvatske unutar nje.

Kroz proces javnih konzultacija i istraživanja javnog mnijenja definirana su četiri tematska prioriteta:

1. Demokratska Europa slobodnih i odgovornih ljudi. Europa vladavine prava i ljudskih prava. Europa slobodnog, nezavisnog i kritičnog civilnog društva, nezavisnih institucija i nezavisnih medija
2. Europska unija koja i dalje ima potencijal širenja. Europa koja stabilizira zapadni Balkan
3. Europa koja je predana ciljevima održivog razvoja unutar i izvan svojih granica
4. Europska unija kao globalni akter izgradnje mira

Povodom završetka hrvatskog predsjedanja Vijećem EU, osvrnut ćemo se na aktivnosti Vlade RH u pogledu rada na navedenim prioritetima. Imajući u obzir izazovni kontekst u kojem je Hrvatska predsjedala Vijećem zbog globalne pandemije koronavirusa koja je značajno utjecala na

društvene, gospodarske i političke procese diljem svijeta, smatramo da je prilikom hrvatskog predsjedanja bilo prostora za snažniji i ustrajniji rad na većini navedenih prioriteta.

U pogledu jačanja vladavine prava i stanja ljudskih prava unutar EU, Hrvatska je propustila priliku snažnije nametnuti ove teme koje su jedan od najvažnijih trenutnih problema Unije, te se odlučila ne zauzeti jasan stav po pitanjima narušavanja vladavine prava u Mađarskoj i Poljskoj. Time je poslana poruka prešutnog odobravanja štetnih politika koje su na snazi u tim državama te otvoren prostor za daljnje jačanje trenda iliberalne demokracije unutar EU. Istovremeno, Hrvatska je dosljedno provodila politiku ignoriranja kršenja ljudskih prava migranata na vlastitim granicama unatoč dokazima i izvještajima brojnih domaćih i inozemnih medija i organizacija civilnog društva o nehumanom postupanju policije. Posebno zabrinjava trenutno raspoloženje unutar institucija Europske unije, posebice Europske komisije, prema kojemu bi se budžet za nadolazeći program “Prava i vrijednosti” u okviru novog Višegodišnjeg financijskog okvira trebao smanjiti za 20% u odnosu na ranije prijedloge, o čemu Hrvatska također nije zauzela jasan i javno artikuliran stav.

Na temi proširenja Europske unije na Zapadni Balkan, unatoč tome što summit o Zapadnom Balkanu nije održan u zamišljenom obliku, ostvaren je nešto bolji rezultat. Pozdravljamo otvaranje pregovora o pristupanju s Albanijom i Sjevernom Makedonijom i usvajanje Zagrebačke deklaracije uz napomenu da ključan korak u suradnji s državama Zapadnog Balkana, odnosno intenziviranje pregovora i implementacije reformi, posebice u području vladavine prava i demokratizacije, tek slijedi.

Područje održivog razvoja i usporavanja klimatskih promjena hrvatsko je predsjedanje uglavnom deklarativno podržavalo, no nisu ostvareni konkretni pomaci u pogledu Strategije za dugoročno smanjenje emisije stakleničkih plinova u EU, kao niti Strategije EU za održivi razvoj. Hrvatska nije iskoristila dobru početnu poziciju osiguranu finskim predsjedanjem koje je znatno snažnije inzistiralo na ovim temama, te je uglavnom prepuštala riječ državama koje za to imaju više kapaciteta.

Četvrti prioritet organizacija civilnog društva o Europskoj uniji kao globalnom akteru izgradnje mira prošao je nezapaženo od strane hrvatskog predsjedanja, uz propuštanje prilike za slanje poruka suradnje u vrijeme prvog obilježavanja Dana mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja u Vukovaru. Hrvatska i druge članice EU nastavile su koristiti diskurs sekuritizacije i ulaganja u obrambene i vojne kapacitete nauštrb politika izgradnje mira. Time je dodatno potisnuto jedno od najvažnijih naslijeđa Europske unije kao najuspješnijeg mirovnog projekta u povijesti.

Zabrinjava i da je u vrijeme predsjedanja Vlada preuzela Savjet za razvoj civilnog društva te provela procedure izbora članova i članica Europskog gospodarskog i socijalnog odbora iz redova organizacija civilnog društva koja nije bila u skladu s načelima transparentnosti i autonomije rada civilnog društva koje su temelji svake demokracije.

Zaključno, potrebno je zauzeti jasan kritički stav prema diskursu članova Vlade i drugih dužnosnika i službenika RH koji prezentira hrvatsko predsjedanje uspješnim argumentirajući to brojem održanih sastanaka i konferencija. Mjerilo uspješnosti predsjedanja neke države Vijećem Europske unije nikako se ne može mjeriti pukom činjenicom da su određena događanja uspješno organizirana, već je to minimalan tehnički preduvjet za aktivan rad na politikama EU. Uspješnost predsjedanja mjeri se prvenstveno brojem i kvalitetom legislativnih i političkih akata čiji su pregovori uspješno privedeni kraju uz posredovanje države predsjedateljice. No, uvažavajući činjenicu da je prvo predsjedanje veliki test za svaku državu članicu te imajući u vidu neuobičajenu situaciju u kojoj se našlo hrvatsko predsjedanje zbog globalne pandemija koronavirusa, vjerujemo da će ovo iskustvo poslužiti jačanju hrvatskih kapaciteta za aktivno i kvalitetno sudjelovanje u procesima donošenja EU politika te se nadamo da će u budućim procesima biti više prostora za širu participaciju građana i organizacija civilnog društva kojeg je ovom prilikom nedostajalo.

Za CROSOL - Platformu za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske,

Kristijan Kovačić

Kontakt:

E: kristijan.kovacic@crosol.hr

T: +385 98 765 667

**Forum 2020 je neformalna platforma organizacija civilnog društva okupljena povodom hrvatskog predsjedanja Vijećem EU. Članice Foruma2020 su: Adra - Hrvatska, Adventistička agencija za pomoć i razvoj, BaBe - Budi aktivna. Budi emancipiran., Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek, Centar za mirovne studije, Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću, Forum za slobodu odgoja, Gong, IPE - Institut za političku ekologiju, Kuća Ljudskih prava Zagreb, MIRamiDA centar - regionalne razmjene mirovnih iskustava, Mreža mladih Hrvatske, Odraz – održivi razvoj zajednice, Platforma za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske - CROSOL, Terra Hub, Udruga Biom, Udruga „MI Split“, Udruga za samozastupanje, Udruga „Zemljani - Are you Syrious“, VUK - Udruga mladih Varaždinski underground klub, Zagreb Pride, Zelena akcija, Ženska soba - Centar za seksualna prava*

The project [‘Towards an open, fair and sustainable Europe in the world – EU Presidency Project 2019-2021’](#) is funded by the European Union and implemented by the Finnish NGO platform for development Fingo, the Romanian platform FOND, the Croatian Platform CROSOL and CONCORD, the European NGO Confederation for relief and development.